

Yayın Kritiği

Sosyal Bilgilerde Beceri Eğitimi

(Skill Education in Social Studies)

Editörler: Bülent Aksoy, Bülent Akbaba, Bahadır Kılcan

Pegem Akademi Yayınevi, 598 sayfa

ISBN:978-605-037-045-4

Zeynep CANBABA*

Makale Bilgisi

Makalenin geliş
tarihi: 31.5.2020

Makalenin kabul
tarihi: 13.6.2020

GİRİŞ

Sosyal bilgiler dersi; sosyal bilimlerin kapsamı içerisine giren disiplinlerden yararlanarak, etkin vatandaş yetiştirmeyi amaçlayan bir ilköğretim dersidir. Sosyal bilgiler dersi, çocuğun yakın çevresini tanımaya, yurt sevgisini kuvvetlendirmesine, duyu organlarını keskinleştirmesine, olayların nedenini anlama ve araştırma yeteneğinin gelişmesine de yardım eder (Meydan, 2015; 83). Sosyal bilgilerin kapsamındaki dersler ilk olarak II. Abdülhamit zamanında ilköğretim seviyesinde eğitim veren iptidai mekteplerin programında yer almıştır. Sosyal bilgilerin tarihi gelişimi olarak cumhuriyetten itibaren 1924 ve 1926 İlkokul Programı, 1936 İlkokul Programı, 1948 İlkokul Programı, 1962 İlkokul Program Taslağı, 1968 İlkokul Programı, 1990 Sosyal Bilgiler Programı, 1998 Sosyal Bilgiler Programı, 2004-2005 Sosyal Bilgiler Programı ve 12 yıllık zorunlu eğitim modeline kadar sosyal bilgiler ele alınmıştır (Çatak, 2005;70).

2005-2006 öğretim yılından itibaren eğitim sisteminde yapılandırmacı anlayışa geçilmesiyle birlikte öğretim programları sadece bilgi aktarmayı değil; bilginin yanı sıra beceri, değer, kavram öğretimi vb. hususları da kapsayacak şekilde hazırlanmaya başlandı. Demokratik toplumlarda sosyal bilgiler öğretiminin temel amacı, bireylerde karar verme, yorumlama, problem çözme ve öneride bulunma gibi önemli becerileri geliştirmektir. Bilgiyi elde eden birey sonrasında yaşamına taşıyarak kullanabilmeli, değerlerini inceleyip, tutum ve davranışlarını uygun şekilde geliştirmeli ve etkin vatandaş olarak toplumsal yaşam, problemlerin çözümünde yer alabilmelidir (Akbaba ve Aksoy, 2019; 5). Öğretim programlarında “beceri eğitimi” önemli yer tutmaktadır. Çünkü sosyal bilgilerin amacı topluma uyumlu ve yetkin bireyler yetiştirmektir.

* Doktora Öğrencisi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Bilgiler Eğitimi ABD, canbazeynep@gmail.com (ORCID: 0000-0002-4596-7296), Türkiye.

Beceri kelimesi, bir işi yapmadaki kabiliyet, ustalık ve maharet olarak açıklanabilir. 2020 yılı Türk Dil Kurumu [TDK] sözlüğünde, beceri; “Kişinin yatkınlık ve öğrenime bağlı olarak bir işi başarma ve bir işlemi amaca uygun olarak sonuçlandırma yeteneği, maharet, ustalık” olarak tanımlanmıştır. Sosyal bilgiler dersi, bireylerin edindikleri bilgi ve beceriyi hayatta karşılaştıkları yeni duruma aktarabilme, geliştirebilme ve çoğaltabilme kabiliyetini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu sebeple 2005 yılında Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] tarafından yayınlanan Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda yer alan 15 becerinin sayısı, 2018 yılındaki düzenlemede artarak 27 olmuştur. Bu becerilerin adları; araştırma, çevre okuryazarlığı, değişim ve sürekliliği algılama, dijital okuryazarlık, eleştirel düşünme, empati, finansal okuryazarlık, girişimcilik, gözlem, harita okuryazarlığı, hukuk okuryazarlığı, iletişim, iş birliği, kalıp ve önyargıyı fark etme, kanıt kullanma, karar verme, konum analizi, medya okuryazarlığı, mekânı algılama, öz denetim, politik okuryazarlık, problem çözme, sosyal katılım, tablo, grafik ve diyagram çizme ve yorumlama, Türkçeyi doğru güzel ve etkili kullanma, yenilikçi düşünme, zaman ve kronolojiyi algılama becerisidir.

Programda öğrenme alanlarında kazandırılması istenilen 27 becerinin adları belirtilmiş fakat öğrencilere nasıl kazandırılacağı açıkça belirtilmemiştir. Uygulayıcıların (öğretmenlerin) inisiyatifine bırakılmıştır. Göreve yeni başlayan öğretmenlerin en çok zorlandığı kısım; teorik bilgiyi somut ve pratik bir şekilde öğrenciye aktarma ile öğrenciyi bilgi ve beceri edinme konusunda yönlendirme aşamalarıdır. “Sosyal Bilgilerde Beceri Eğitimi” Kitabı, sosyal bilgiler öğretmenlerine bu konuda yol gösterecek şekilde hazırlanmıştır. Ayrıca öğretmen adaylarının lisans eğitiminde ders kitabı olarak okutulabilecek niteliktedir.

SOSYAL BİLGİLERDE BECERİ EĞİTİMİ

Kitap 2017 İlkokul ve Ortaokul Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında yer verilen beceriler temel alınarak 27 bölüm halinde düzenlenmiştir. Kitabın bölüm isimleri ve bölüm yazarları şöyledir: 1-Araştırma: Fitnat Gürgil, 2-Çevre Okuryazarlığı: Kadir Karatekin ve Adem Yılmaz, 3-Değişim ve Sürekliliği Algılama: Abdullah Türker, 4-Dijital Okuryazarlık: Erkan Yeşiltaş, 5-Eleştirel Düşünme: Ahmet Utku Özensoy, 6-Empati: Mustafa Tahiroğlu, 7- Finansal Okuryazarlık: Hayati Adalar, 8-Girişimcilik: Mavi Akkaya Yılmaz, 9-Gözlem: Erdi Erdoğan, 10-Harita Okuryazarlığı: Ömer Faruk Sönmez, 11-Hukuk Okuryazarlığı: Sibel Oğuz Haçat, 12-İletişim: Gökçe Kılıçoğlu, 13-İş Birliği: Seda Önger, 14-Kalıp ve Önyargıyı Fark Etme: Hülya Karaçalı Taze, 15-Kanıt Kullanma: Tevfik Palaz, 16- Karar Verme: Bahadır Kılcan ve Oğuz Seyhan, 17-Konum Analiz: Osman Çepni, 18- Medya Okuryazarlığı: Ebru Ardiç ve Adnan Altun, 19- Mekânı Algılama: Selman Ablak, 20- Öz Denetim: Deniz Tonga, 21- Politik Okuryazarlık: Zafer Kuş, 22-Problem Çözme: Cengiz Taşkırın ve Zafer Çakmak, 23-Sosyal Katılım: Çiğdem Alabaş ve Selahattin Kaymakçı, 24-Tablo, Grafik ve Diyagram Çizme ve Yorumlama: Remzi Namal, 25-Türkçeyi Doğru Güzel ve Etkili Kullanma: Nuray Kayadibi, 26-Yenilikçi Düşünme: Serkan Keleşoğlu, 27-Zaman ve Kronolojiyi Algılama: Mahmut Erdem

Bölüm yazarlarına bakıldığında her bir bölümün alanlarında uzman; farklı üniversitelerde görev yapan akademisyenler ile MEB’in uzman personelinden oluştuğu anlaşılmaktadır.

Yapılandırmacı yaklaşıma uygun olarak tasarlanan kitapta; konuların anlaşılmasına yardımcı olmak amacıyla resim, şekil, tablo ve grafiklerden yararlanılmıştır. Bölümlerin başında okuyucunun o bölümden elde edeceği kazanımlar belirlendikten sonra konuyla ilgili kuramsal bilgi verilmiş, daha sonra söz konusu becerinin öğrenciye nasıl kazandırılacağı açıklanmış ve etkinlik örnekleriyle somutlaştırılmıştır. Her bölümün sonunda bölüme ait kaynakça yer almaktadır. Bu duruma bakılarak kitaptaki bölümlerin modüler bir yapıda olduğu söylenebilir.

Giriş bölümünde editörler tarafından beceri kelimesinin tanımı, becerilerin eğitimdeki yeri ve Sosyal Bilgiler Öğretim Programı’nda yer alan beceriler açıklamıştır. 2005 ve (2018’de güncellenen haliyle) 2017 sosyal bilgiler dersi öğretim programında yer alan öğrenme alanları ve kazandırılması gereken beceriler tablo halinde verilmiştir.

Beceri kelimesinin tanımı yapılmış ve 2005 ve 2017 programındaki becerilere genel hatlarıyla giriş bölümünde değinilmiş olmasına rağmen bazı bölümlerde; tekrar becerinin tanımının yapılıp, programdaki becerilerin tam listesinin verildiği ve tüm becerilerin sayıldığı görülmektedir. Bu durumun gereksiz konu tekrarlarına ve asıl yoğunlaşılması gereken konudan (beceriden) belli ölçüde uzaklaşılmasına yol açtığı söylenebilir. Bu ise bölüm yazarları arasında yeterli koordinasyon kurulmadığını düşündürmektedir. Kitapla ilgili göze çarpan bir diğer özellik ise her bölümde yer verilen örnek etkinlik sayısının değişkenlik göstermesidir. Bazı bölümlerde sadece bir etkinlik sayısına yer verilirken bazı bölümlerde bu sayı on biri bulmaktadır.

KİTABIN BÖLÜMLERİ VE KONULAR

Bölüm içerikleri incelendiğinde her bölümde farklı bir beceri üzerinde yoğunlaşıldığı görülmektedir. Kitabın her bölümü kendi içinde giriş, konu başlıkları, sonuç ve kaynakça bölümlerinden oluşmaktadır.

Araştırma başlıklı birinci bölümde; araştırma, araştırma becerisi, okuduğunu anlama, bilgiyi bulma, planlama ve yazma, (araştırma becerisinin alt boyutları olan) bilgi okuryazarlığı ve problem çözme becerisi konularında kuramsal bilgi verilmiştir. Sosyal bilgiler öğretiminde araştırma becerisinin öğretim programında yer aldığı şekil açıklanmıştır. Araştırma becerisinin geliştirilmesinde kullanılabilecek yöntem ve teknikler belirlenerek anlatılmıştır. Örnek bir ders planı, WebQuest örneği ve dereceli puanlama anahtarıyla uygulama safhası örneklendirilmiştir.

Çevre okuryazarlığının anlatıldığı ikinci bölümde; çevre okuryazarlığının bileşenleri ve alt becerileri (süreç ve karar verme) anlatıldıktan sonra sosyal bilgiler dersindeki yeri ve önemine değinilmiştir. 4, 5, 6 ve 7. sınıflarda ilişkili olduğu öğrenme alanlarına değinilmiş, kazanımlar tablolar halinde verilmiştir. Uygulamaya yönelik örnek bir ders etkinliği ve değerlendirme çalışmasının verilmesi konunun anlaşılmasını ve somutlaştırılmasını kolaylaştırmıştır.

Değişim ve sürekliliği algılama becerisinin programda hangi kazanımlarla eşleştirildiğinin açıklandığı üçüncü bölümde, değişim ve süreklilik kavramı da açıklanmıştır. Programdaki 4 kazanıma yönelik 4 ayrı etkinlik örneği verilmiştir. Etkinlik örneğinin içeriğinde etkinlik öncesi ve sonrası yapılacaklar ile değerlendirme aşaması da yer almaktadır.

Dijital okuryazarlık başlıklı dördüncü bölümde; dijital vatandaşlık, dijital göçmenler, dijital yerliler ve dijital okuryazarlık becerisi anlatıldıktan sonra sosyal bilgiler dersinde dijital okuryazarlık yetkinliğinin nasıl kazandırılacağına değinilmiştir. Bazı internet sitelerinin adları, kullanım amaçları, kullanıma ilişkin anlatım videolarının yer aldığı örnek bir etkinlik uygulaması ve “dijital okuryazarlık ölçeği” örnekleriyle; uygulama ve değerlendirme aşamaları somutlaştırılmıştır.

Beşinci bölümde “Eleştirel düşünme” anlatılmıştır. Sokrates’in “sorgulanmayan hayat yaşamaya değmez.” sözüyle başlanarak konuya dikkat çekilmiş, sonrasında sorgulama ve eleştirel düşünmenin tarihi ve öğretimi anlatılmıştır. Ders programında eleştirel düşünme becerisinin ilişkilendirildiği kazanımlar belirtilmiş; 6. sınıf seviyesinde bir etkinlik örneği, film önerileri ve kitap önerisinde bulunulmuştur. Okuyucuya altyapı oluşturması ve etkinlik örnekleri olması açısından faydalı bir tercihe sahiptir.

Empati nedir, empati nasıl geliştirilir, empati eğitimi nasıl olmalıdır gibi sorulara cevap oluşturacak şekilde anlatıldığı altıncı bölümde; “Yüz ifademden anla”, “Benzerlikler ve Farklılıklarımız” vb. konu başlıklarına sahip 11 adet etkinlik örneği verilmiş ve etkinliklerin safhaları adım adım anlatılmıştır.

“Finansal okuryazarlık” başlıklı yedinci bölümde önce finansal okuryazarlık, finansal karar verme ve etkin vatandaşlık kavramları arasındaki ilişkiye değinilmiştir. Sonrasında sosyal bilgiler eğitiminde finansal okuryazarlık becerisinin öğretimine yönelik yöntem ve teknikler anlatılmış; uygulamaya dönül etkinlik örnekleri, kitap ve film önerileri verilmiştir. Ekler karekod olarak sunulmuştur. (Karekod 2 boyutlu barkod

sistemi olup, telefona yüklenen bir uygulama vasıtasıyla barkodun okunması ve bu vesileyle ek bilgi ve videolara ulaşılmasını sağlar.)

Girişimciliğin anlatıldığı sekizinci bölümde, girişimcinin özellikleri hakkında da bilgi verilmiştir. Girişimciliğin avantaj ve dezavantajlarına değinilmiştir. Girişimcilik becerisi 4, 5 ve 6. sınıf “üretim, dağıtım ve tüketim” öğrenme alanıyla ilişkilendirilmiştir. 6. sınıf seviyesinde, uygulama ve değerlendirme aşamalarının yer aldığı bir etkinlik örneğiyle konu somutlaştırılmıştır.

Kitabın dokuzuncu bölümünde gözlem becerisi anlatılmıştır. Çocuklarda gözlem becerisinin önemine değinilmiş sonrasında ise gözlem yapmanın ve gözlem becerisinin eğitim bilimlerdeki önemine vurgu yapılmıştır. Sosyal bilgiler dersi içeriğindeki konuların gözlem becerisiyle nasıl edinilebileceği anlatılmıştır. Gözlem becerisi geliştirmeye yönelik etkinlikler kapsamında gözlem formu örnekleri verilmiştir.

Harita okuryazarlığı, harita becerisiyle ilişkilendirilerek onuncu bölümde açıklanmıştır. Harita okuryazarlığının alt kategorileri olan sembolleri anlama ve yorumlama, yön bulma, konum ve koordinat bulma, ölçek kullanma, uzaklık ölçme ile harita okuma ve yorumlama becerilerinden bahsedilmiştir. WebQuest öğretim yönteminin ve problem çözme tekniğinin kullanıldığı etkinlik örnekleri verilmiştir. Bireyin internet üzerinden eriştiği, daha önceden öğretmen tarafından hazırlanmış ve öğrencinin araştırma yapacağı kaynakların belirtilmiş olduğu sayfalar içeren, günlük hayat ile ilgili bir problemin çözümünü gerektiren ve öğrencilerin işbirliği içinde çalışmalarına imkân tanıyan etkinlikler içerir.

“Hukuk okuryazarlığı” başlığı altında anlatılan on birinci bölümde, bireysel ve toplumsal hak ve sorumluluklara değinilmiştir. Topluma iyi bir vatandaş yetiştirmeyi hedefleyen sosyal bilgiler dersinde toplumsal sorunlara çözüm üretebilecek bireyler yetiştirilmesinin önemi üzerinde durulmuştur. Bu becerinin nasıl kazandırılacağı çeşitli etkinlik örnekleriyle anlatılmıştır.

Kitabın on ikinci bölümünde iletişim becerisinden bahsedilmektedir. İletişimin öğeleri türleri, iletişimi etkileyen olumlu ve olumsuz öğeler hakkında bilgi verildikten sonra; sosyal bilgiler dersinde iletişim becerileri ve teknolojilerinin bilinçli kullanılmasına yönelik eğitici bilgilendirmeler yapılmıştır.

“İşbirliği” başlıklı on üçüncü bölümde işbirliği kavramı, işbirliğinin önemi açıklanmıştır. Turnuva tekniği, başarı grupları tekniği, jigsaw ve grup araştırması tekniği vb. gibi kullanılabilir öğretim yöntemlerinden bahsedilmiştir. Sosyal bilgiler dersinde işbirliği becerisinin nasıl kazandırılacağı anlatılmıştır. İşbirliği becerisinin takibine yönelik etkinlik örneği verilmiştir.

Kitabın on dördüncü bölümünde kalıp yargı ve önyargıdan bahsedilmektedir. Kalıp yargının türleri açıklanmıştır. İstenmeyen bir davranış olan kalıp yargı ve önyargı davranışının farkına varabilme ve engelleyebilmenin önemine değinilmiştir. Bu becerinin nasıl kazandırılacağı anlatılmıştır. Bölümün başlığı “Kalıp ve önyargıyı fark etme” şeklinde yanlış yazılmıştır. Öğretim programındaki gibi “kalıp yargı ve önyargıyı fark etme” şeklinde olmalıydı.

Kanıt kullanma becerisi on beşinci bölümde ele alınmıştır. Bireyin doğru ve yanlış bilgiyi ayırt edebilmesinin önemine değinilmiştir. Bireyin yaşamda karşılaştığı olay, olgu ve problemleri analiz, sentez, değerlendirme, karar verme gibi süreçlerden geçirirken kaynakları ve dayanakları kanıt olarak kullanabilmesinin öneminden bahsedilmiştir. Sosyal bilgiler öğretiminde kullanılacak kanıt türleri yazılı, sözlü, görsel ve arkeolojik kanıtlar başlığı altında sınıflandırılıp tablolaştırılmıştır. Ayrıca birinci ve ikinci elden kaynağa ait tanım ve sınıflandırmalar açıklamıştır.

Karar verme becerisi, karar vermeyi etkileyen etmenler ve yardımcı unsurların anlatıldığı on altıncı bölümde; en iyi alternatifin seçimi, bir konuya yanıt verme, istişare edebilme ve verilen kararın sonuçlarının sorumluluğunu kabullenebilme yetileri açıklanmıştır. Karar verme sürecinin aşamaları açıklanmış, ayrıca karar verme kuram, stil ve stratejileri üzerinde durulmuştur.

Konum analizi becerisi on yedinci bölümde anlatılmaktadır. Bu beceri genelde coğrafya konularıyla ilişkilendirildiğine değinilmiştir. Bireyin doğal ve teknolojik yön bulma araçlarıyla çevresini doğru algılamasının ve bulunduğu yeri dünya da konumlandırmayı öğrenmesinin gerekliliğine vurgu yapılmıştır. Etkinlik örnekleriyle becerinin kazandırılmasında izlenecek yöntemler anlatılmıştır.

Medya okuryazarlığının tarihi gelişimi ve günümüzde teknolojinin gelişmesiyle artan değeri on sekizinci bölümde anlatılmıştır. Güncel bilgiyi takip eden bilinçli ve sorumlu bireyler yetiştirmeyi amaçlayan sosyal bilgiler dersinde, bu becerinin nasıl kazandırılacağına ve önemine değinilmiştir. 10 ayrı etkinlik örneğiyle konu somutlaştırılmıştır.

On dokuzuncu bölümde mekânı algılama becerisinden bahsedilmektedir. Bu becerinin geliştirilmesiyle bireyin elde edeceği kazançlara değinilmiştir. Sosyal bilgiler dersinde öğrencilere nasıl ve hangi araçlarla kazandırılacağı anlatılmıştır. Mekânı algılama becerisiyle bağlantılı öğrenme alanları sınıf seviyelerine ayrılarak tablolaştırılıp anlatılmıştır.

“Öz denetim” başlıklı yirminci bölümde öz denetim becerisinin nasıl kullanılacağı, günlük yaşamdaki yeri ve sosyal bilgiler dersinde öğrencilere nasıl kazandırılacağı anlatılmıştır. Örnek etkinlik ve değerlendirme ölçeği verilerek anlatılan konu somutlaştırılmıştır.

Kitabın yirmi birinci bölümünde politik okuryazarlık becerisinin yanı sıra politik sosyalizasyon, dijital vatandaşlık gibi kavramlar da açıklanmıştır. Politika ve vatandaşlık kavramlarının tarihçesine de değinilmiştir. Vatandaşlık eğitimini içerisinde barındıran sosyal bilgiler dersinde bu becerinin nasıl aktarılması gerektiği etkinlikle anlatılmıştır.

“Problem çözme” başlıklı yirmi ikinci bölümde, problem çözme becerisinin tüm boyutlarıyla anlatıldığı ve problem çözme yöntem ve tekniklerinin tek tek açıklandığı görülmektedir. Diğer bölümlere kıyasla becerinin programdaki öğrenme alanlarıyla ilişkisine daha az değinilmiştir.

Yirmi üçüncü bölümde “sosyal katılım” başlığındaki bilgiler; Selahattin Kaymakçı'nın danışmanlığını yaptığı ve Çiğdem Alabaş'ın yüksek lisans tezi olan çalışmadan desteklenerek anlatılmıştır. “Sosyal katılım ve etkin vatandaşlık” ile “sosyal katılım ve sosyal bilgiler” başlıkları altında konu açıklanmış; sosyal katılım kapsamında yapılabilecek etkinlikler sıralanıp açıklanmıştır. Etkinlik örnekleriyle bu becerinin nasıl kazandırılacağı gösterilmiştir.

Tablo, grafik ve diyagram çizme ve yorumlama becerisinin nasıl aktarılacağı anlatıldığı yirmi dördüncü bölümde sosyal bilgiler öğretiminde kullanılacak grafik türleri ile grafik çizme ve yorumlama konularına değinilmiştir. Bu bölümde de sözü edilen beceriyle bağlantılı olan öğrenme alanlarına değinilmemiştir.

Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma becerisinin anlatıldığı yirmi beşinci bölümde, dil becerisi kavramına değinilmiştir. Okuma, konuşma, yazma ve dinleme gibi dil becerilerinden bahsedilmiştir. Sosyal bilgiler öğretimi açısından bu becerinin nasıl kazandırılacağı açıklanmış; farklı etkinlik örnekleri verilmiştir.

Yenilikçi düşünme becerisinin anlatıldığı yirmi altıncı bölümde, içinde yaratıcı düşünce kavramı ve yaratıcı düşünce teknikleri olan beyin fırtınası, gezinti tekniği, bakış açısını değiştirme vb. açıklanmıştır. Yenilikçilik ile inovasyon kavramlarının aynı anlama gelmediği gerekçeleriyle izah edilmiştir. Programda yer alan yenilikçi düşünme becerilerine değinilmiş, amaca yönelik etkinlik örnekleri verilmiştir.

“Zaman ve kronolojiyi algılama” adlı yirmi yedinci bölümün içeriğinde çocukların zaman ve kronoloji anlayışının nasıl geliştiğinden bahsedilmiştir. Bu becerinin sosyal bilgiler dersinde nasıl aktarılacağı izah edilmiştir. Zaman kapsülleri ve zaman şeritleri konusundan bahsedilmiş ve etkinlik örnekleriyle konunun anlatımı zenginleştirilmiştir.

SONUÇ

Kitabı genel olarak incelediğimizde; içerikte bir bütünlük olduğu görülmektedir. Kitabın hazırlanmasında çok sayıda yazarla çalışılmış olmasına rağmen bölümlerde ortak özelliklerin önemli ölçüde korunduğu görülmektedir. Kitap bölümlerinin tutarlı olduğu yani; bölüme ait kazanımlar, etkinlik örnekleri, sonuç, bölüme ait kaynakça kısımlarından oluştuğu görülmektedir. Bu ise akıcılığı sağlamaktadır. Okuyucu bir sonraki bölümde sürprizlerle karşılaşmamaktadır. Her bir bölümün sonunda ayrı kaynakçaya yer verilmesi okuyucunun ek okumalar için ilgili literatüre ulaşmasını kolaylaştırmaktadır. Konu anlatımları tablo, şekil ve grafiklerin yanı sıra karekod uygulamasıyla da desteklenmektedir. Karekod uygulaması sayesinde telefonda video veya bilgi notuna ulaşılabilir. Kitapta ortak akademik dil kullanıldığı, yazım kuralları, imla ve noktalama işaretlerine (ufak yazım hataları haricinde) dikkat edildiği görülmektedir.

Kitapta, beceri kelimesinin tanımı, programdaki tüm becerilerin adları, programa sonradan eklenen ve çıkarılan becerilerin isimleri, programın eksiklerinin eleştirilmesi gibi konularda tekrara düşüldüğü görülmektedir. Giriş bölümünde genel olarak aktarılan bu bilgiler kitap boyunca sık sık karşımıza çıkmaktadır. Kitapla ilgili dikkat çeken bir diğer husus; bazı bölümlerde kuramsal bilgiye gereğinden fazla yer ayrılarak asıl konudan uzaklaşılması yani ilgili bölüme konu edilen becerinin kazandırılma boyutuna (nasıl kazandırılacağına dair bilgiye) daha az yer verilmek suretiyle uygulama boyutunun belli ölçüde göz ardı edilmiş olmasıdır.

Sosyal bilgiler dersi öğretmenlerine, öğretmen adaylarına ve bu alana ilgi duyan tüm okuyuculara hitap eden bu kitap, beceri eğitime dair alandaki önemli bir eksikliği giderdiği düşünülmektedir. Başvuru kaynağı niteliğindeki bu kitaba okuyucuların sık sık başvuracağı ve faydalanacağı kuvvetle muhtemeldir.

KAYNAKÇA

Aksoy, B., Akbaba, B. ve Kılcan B. (ed.). (2019). *Sosyal bilgilerde beceri eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınevi.

Çatak, M. (2015). Türkiye’de sosyal bilgiler eğitim programlarının incelenmesi. *EKEV Akademi Dergisi*, 19(62), 69-94.

Meydan, A. (2015) *Sosyal bilgilerde coğrafyanın yeri ve önemi*. Turan R. ve Ulusoy K. (ed.) Sosyal Bilgilerin Temelleri (s. 83) içinde. DOI:10.14527/9786053642220.

TDK Sözlüğü. Erişim 01.05.2020, <https://sozluk.gov.tr/>